

Sygnatura akt IV Ka 149/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Waldemar Majka (spr.)
Sędziowie :	SO Agnieszka Połyniak SO Adam Pietrzak
Protokolant :	Magdalena Telesz

przy udziale Andrzeja Mazurkiewicza Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 roku

sprawy **R. G.**

oskarżonego z art. 157 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego D. Z.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 6 grudnia 2012 roku, sygnatura akt II K 134/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sygnatura akt IV Ka 149/13

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy we Wschowie wniósł akt oskarżenia przeciwko R. G. oskarżając go o to, że w dniu 12 września 2009 r. na terenie byłego Ośrodka (...) przy ul. (...) w S. woj. (...), poprzez uderzenia pięścią oraz kopnięcia nogą D. Z. spowodował u niego obrażenia ciała w postaci urazu kolana prawego poprzez całkowite uszkodzenie (...), krwiaka stawu, częściowego uszkodzenia (...) oraz stłuczenia chrząstki (...) naruszając prawidłowe czynności narządów ciała na okres powyżej dni 7-miu – to jest o przestępstwo określone w art.157§1 k.k.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2012 roku (sygn. akt II K 134/11) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. R. G. uznał za winnego tego, że w dniu 12 września 2009 r. w S., w województwie (...), wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, wziął udział w pobiciu D. Z. polegającym na popychaniu, kopaniu i uderzaniu go po całym ciele narażającym na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art.157§1 k.k., a zarazem spychając ze schodów oraz kopiąc tegoż D. Z. spowodował u niego umyślnie obrażenia ciała w postaci: całkowitego uszkodzenia więzadła krzyżowego przedniego, urazu kolana prawego, częściowego uszkodzenia więzadła pobocznego pośrodkowego,

słuczenia chrząstki stawowej i krwiaka stawu z przewlekłą niestabilnością kolana prawego wymagającą leczenia operacyjnego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni to jest za winnego popełnienia występku z art.158§1 k.k. i art.157§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. i za to na podstawie art.157§1 k.k. w zw. z art.11§3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art.69§1 k.k. i art.70§1 pkt. 1 k.k. wykonanie kary wymierzonej R. G. warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat;

III. na podstawie art.415§4 k.p.k. zasądził od R. G. na rzecz D. Z. 2.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

IV. zasądził od R. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wałbrzychu obowiązek zwrotu wydatków i wymierzył mu opłatę w wysokości 180 złotych.

Apelację od wskazanego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku:

a) art.4, 7 i 410 k.p.k. poprzez:

- pominięcie istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, że zdarzenie z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonego składało się z dwóch etapów – pierwszego, kiedy pokrzywdzony obraził małżonkę oskarżonego, na skutek czego został poproszony o opuszczenie tarasu domku letniskowego i opuścił taras dobrowolnie oraz drugiego, kiedy pokrzywdzony po upływie kilkunastu minut wrócił na miejsce zdarzenia prawdopodobnie po klucze, które mu wcześniej wypadły i sprowokował awanturę oraz szarpaninę, do której doszło przed domkiem letniskowym na miękkim i piaszczystym podłożu, w trakcie której został uderzony przez oskarżonego w twarz oraz kopnięty, co z kolei wyklucza, że pokrzywdzony został zepchnięty z tarasu doznając na skutek tego wskazanych w sentencji obrażeń;
- oparcie wyroku w zakresie osobowych źródeł osobowych jedynie na zeznaniach świadków D. Z.i S. Ł., których zeznania są niespójne, wzajemnie sprzeczne i wykluczające się;
- dowolną, a nie swobodną ocenę wyjaśnień oskarżonego oraz świadków B. K., K. K. i M. G., którzy konsekwentnie potwierdzali wersję zdarzeń przedstawioną przez oskarżonego wskazując również konsekwentnie, że pokrzywdzony o własnych siłach opuścił miejsce zdarzenia, kierując się, będąc pod wpływem alkoholu, w środku nocy, leśną drogą do swojego miejsca zamieszkania, a nadto, że zdarzenie składało się w dwóch części;

b) art.5§2 k.p.k. poprzez nie rozstrzygnięcie na korzyść oskarżonego nie dających się usunąć wątpliwości wynikających :

- z pisemnej opinii lekarskiej M. W. oraz pisemnej opinii sądowno-lekarskiej biegłego M. B. oraz ustnej opinii uzupełniającej biegłego M. B., z których to dokumentów wynika, że do urazu którego doznał pokrzywdzony mogło dojść w przypadku samodzielnego działania pokrzywdzonego polegającego na upadku lub poruszaniu się pokrzywdzonego pod wpływem alkoholu po nierównym, wyboistym i trawiastym podłożu, z kolei z ustnej uzupełniającej opinii wynika, że biegły nie jest w stanie jednoznacznie stwierdzić, jakiego rodzaju obrażenia ciała powstały u pokrzywdzonego bezpośrednio po urazie, a nadto, że wcześniejsze osłabienie aparatu więzadłowego stawu kolanowego mogło wpłynąć na to, że nawet niewielki uraz tego stawu mógł spowodować następstwa takie jak stwierdzono u pokrzywdzonego oraz, że uszkodzenia tego typu powinny spowodować znaczne ograniczenie możliwości poruszania się pokrzywdzonego, który następnego dnia po zdarzeniu poruszał się samodzielnie na terenie ośrodka, a także wracając z miejscowości S. kierował samochodem, którym wcześniej przyjechał,
- z wzajemnie sprzecznych, niespójnych i wykluczających się zeznań świadków D. Z.i S. Ł.;

a w konsekwencji:

c) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że w trakcie sprzeczki oskarżony popchnął pokrzywdzonego, a ten spadł ze schodów wiodących na taras na skutek czego doznał urazu w postaci całkowitego uszkodzenia więzadła krzyżowego przedniego, urazu kolana prawego, częściowego uszkodzenia więzadła pobocznego pośrodkowego, stłuczenia chrząstki stawowej i krwiaka stawu z przewlekłą niestabilnością kolana prawego,

a podnosząc powyższe zarzuty wniósł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego czynu,

ewentualnie:

2. uchylene zaskarżonego wyroku przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelację wywiódł również oskarżyciel posiłkowy D. Z. za pośrednictwem swego pełnomocnika skarżąc uzasadnienie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rzekomego przyczynienia się pokrzywdzonego (oskarżyciela posiłkowego) D. Z. do nastąpienia skutku jego pobicia jakim było całkowite uszkodzenie więzadła krzyżowego przedniego, urazu kolana prawego, częściowego uszkodzenia więzadła pobocznego pośrodkowego, stłuczenia chrząstki stawowej itd.

Zarzucając mu, na mocy art.438 pkt. 2 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę uzasadnienia, polegający na uznaniu wbrew zebranym dowodom w sprawie, że pokrzywdzony D. Z. przyczynił się do wystąpienia skutków jego pobicia,

i wniósł o:

1)

1) zmianę zaskarżonego uzasadnienia przez wyeliminowanie z jego treści ustaleń odnoszących się do przyczynienia się oskarżyciela posiłkowego do zaistniałych skutków jego pobicia, za które winnym został uznany oskarżony R. G.;

2) zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów zastępstwa prawnego za instancję odwoławczą w kwocie 1000 złotych.

Sąd okręgowy zważył:

apelacje nie są pozbawione trafności w formułowanych zarzutach.

Słusznie podnosi obrońca oskarżonego (argumentując - k.298-299), iż w oparciu o przeprowadzone dowody poczynione ustalenia faktyczne nie mogą być uznane za definitywne i jedyne możliwe ustalenia. Wobec powyższego nie sposób stwierdzić, że sprawa została należycie rozpoznana.

Przypisując oskarżonemu sprawstwo czynu z art. 158§1kk i art.157§1kk w zw. z art.11§2 kk sąd I instancji ustalił, iż oskarżony działał wspólnie i w porozumieniu z inną osobą , którą był, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku – B. K. mający kopać pokrzywdzonego (w jakie części ciała nie wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku). Ustalenie zakresu sprawstwa drugiego ze współsprawców (nie wykluczając trojga sprawców – o czym poniżej) ma znaczenie z punktu widzenia odpowiedzialności karnej oskarżonego (art.20 kk). Z ustaleń faktycznych wynika również, że pokrzywdzony trzykrotnie upadał po uderzeniach i wstawał co poddaje w wątpliwość zakres skutków jego upadków abstrahując już od poziomu „znieczulenia” z powodu poziomu adrenaliny w sytuacji stresowej i znacznej nietrzeźwości.

Analiza przebiegu zajścia nie może pozostawać obojętna na wnioski opinii biegłego M. B. oraz treść pierwszej relacji pokrzywdzonego.

Skoro nie można wykluczyć, iż w wyniku zepchnięcia pokrzywdzonego z tarasu mogło dojść do mniej poważnych w skutkach urazów stawu kolanowego, które następnie się pogłębiły w wyniku działań i zaniechań niezależnych od woli oskarżonego (k.236), to celowym pozostawało przeanalizowanie zachowania pokrzywdzonego w czasie kiedy pozostawał pod działaniem alkoholu i wówczas gdy pod takim działaniem nie był, zwłaszcza że do zdarzenia doszło 12 września 2009 roku, a z konsultacji lekarskiej skorzystał 14 września 2009 roku.

Nie bez znaczenia pozostaje również treść relacji pokrzywdzonego po upływie pięciu miesięcy od zdarzenia (k.3) kiedy to nie miał wątpliwości co do tego, że żona oskarżonego biła go po twarzy kiedy upadł z tarasu, co miał widzieć S. Ł., czego ten ostatni nie potwierdza (k.27). Z tejże relacji pokrzywdzonego wynika również, że sam po zdarzeniu udał się do domku, w którym nocował, a S. Ł.go odprowadził, co również nie jest zgodne z relacją tego ostatniego wskazującego na utratę przytomności pokrzywdzonego i potrzebę zanieśienia go do miejsca spoczynku. Nie jest uprawnione zatem stwierdzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, iż wersja zdarzeń przedstawiona przez pokrzywdzonego jest – nie licząc rzekomego udziału w pobiciu małżonki R. G.– zgodna z zeznaniami S. Ł.(k.279). Nie są to rozbieżności w relacjach błahie, a dotyczące ilości sprawców, sposobu ich działania oraz zakresu zaistniałego skutku, a zatem celowym pozostaje przeprowadzenie konfrontacji między wymienionymi i podjęcia próby usunięcia tych rozbieżności. Pokrzywdzony bądź to ze względu na ilość spożytego alkoholu bądź z innych znanych sobie powodów nie jest w stanie precyzyjnie zrelacjonować przebiegu zdarzenia.

Sąd I Instancji dokonując zmiany opisu czynu oskarżonego w istocie przypisał mu przestępstwo z narażenia na skutek, które było brzemienne skutkiem mieszczącym się w granicach narażenia, co nie jest zabiegiem prawidłowym. Oczywiście kumulatywna kwalifikacja przyjęta w czynie przypisanym w aspekcie teoretycznym jest dopuszczalna i znajduje oparcie w orzecznictwie (wyroki Sądu Najwyższego z 4 października 2005 roku, V KK 211/05 oraz z 11 lutego 2003 roku, IV KKN 243/00), jednak dotyczy sytuacji narażenia na utratę życia lub ciężki uszczerbek na zdrowiu - czyli ten opisany w art.156 kk . Skoro jednak oskarżony miał pokrzywdzonego działaniem swym narazić na skutek z art.157§1kk i skutek taki spowodować przyjmowanie kwalifikacji z art.158§1 kk jest błędne, bowiem w sytuacji takiej dochodzi do uprzedniej współlukularności przestępstwa z narażenia.

Rację ma również apelujący oskarżyciel posiłkowy podnosząc, iż w oparciu o treść zaskarżonego wyroku w zakresie przypisanego oskarżonemu czynu nie jest uprawnione powoływanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku faktu przyczynienia się pokrzywdzonego „w pewnym stopniu” (jakim stopniu ?), bowiem o przyczynieniu się pokrzywdzonego w aspekcie logiki zdarzeń oczywiście można mówić ale nie o przyczynieniu się w sensie cywilnoprawnym czy karnoprawnym.

Zastrzeżenia budzi również podstawa prawna orzeczenia z punktu III dyspozycji zaskarżonego wyroku. Przepis art.415 kpk rozróżnia naprawienie szkody i zadośćuczynienie krzywdy. W § 4 art.414 kpk mowa jest o odszkodowaniu, a nie zadość uczynieniu i przepis ten odsyła do art.415 kc i art.444§1 kc zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. O zadośćuczynieniu mowa jest natomiast w art.445 kc. Skoro zatem intencją sądu I instancji pozostawało zasądzenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę winien to uczynić w oparciu o podstawę materialnoprawną (art.46 kk), do której odsyła art.415§5 kpk.

W świetle powyższego sprawstwo oskarżonego choć niewątpliwe budzi wątpliwości w zakresie skutku, który oskarżonemu można przypisać, co powoduje konieczność ponownego rozpoznania sprawy.